

Érolasziban ismét lesz közösségi tér

Felújítják a kultúrházat – A református egyházközség tulajdonába került a Bónis-ingatlan

Érolasz egyik legnagyobb gondja a kultúrház hiánya. A közigazgatásilag Székelyhid városához tartozó kis falucskában többszöri próbálkozás után sem sikerült az immár akuttá vált problémát megoldani, de most mintha felsejlene a fény az alagút végén.

Az egykori, illetve a majdani kultúrház

Érolaszt az idők folyamán több család birtokolta. A Bónis család nagyterjedésű földterületekkel rendelkezett a falu határában. Érköbökúton is bővelkedtek szántókban, a jelentősebb ingatlanok is a tulajdonukat képezték. A földreformot követően őket is megfosztották vagyonuktól, ahogyan tették ezt a többi reakciónak kikiáltott sorstársukkal is. A Székelyhid-

Margitta útvonal mentén fekvő ingatlanokra is rátette a kezét az akkori államhatalom. A falu lakosságának javára sikerült fordí-

tani a kisajátítást, az akkor még jó állapotban lévő ingatlanban rendezték be a település kultúrházát. Alkalmi színpadi előadá-

A jövőben rendezvények zsibongása tölti be a kultúrház nagytermét

sok, lakodalmak és egyéb mulatságok idején volt hol összegyűlniük a helybélieknek. Az ingatlan karbantartására nem túl

nagy gondot fordítottak a kommunizmusban, sikerült is rendesen lelakni azt.

Folytatás a 7. oldalon

Imádkozóbb lelkületűek a fiatalok

Az Érmelléken is áthaladtak a Máriapócsra igyekvő zarándokok

A magyarországi Görögkatolikus Metropólia az idén is megszervezte hagyományos zarándoklatát augusztus 7–12. között a máriapócsi kegyhelyre. Első ízben az anyaország határán kívüli területről, Nagyváradról indult el a zömében fiatalokból álló, háromszáz fős sokaság.

Nagykágyán a helybéliek adományából készült az ízletes ebéd

Szent László király trónra lépésének 940., illetve szentté avatásának 825. évfordulója okán döntöttek úgy a szervezők, hogy az uralkodó által alapított Bihar megyei megyeszékhelytől indulva zarándokolnak Máriapócsra. Elhatározásukban az is megerősítette őket, hogy a magyar kormány Szent László évének hirdette a 2017-es esztendő.

A nyitónapon Nagyvárad nevezetességeivel ismerkedtek, mindemellett a hosszú útra való lelki ráhangolódásra is szántak elegendő időt. Az út másnapján a Hegyközt járták végig, kisebb-nagyobb pihenőket közbeiktatva kedd késő délután érkeztek meg Szentjobb bejáratához, ahol mi is jelen voltunk. A falutáblánál a község polgármestere, Molnár József és Kurilla Gábor helyi római katolikus plébános köszöntötte a zarándokokat. A közösség

által felajánlott ízletes vacsorát és a templomi együttlétet követően következett a megérdemelt pihenés. A sajtó lábának, a meggyötört testnek jól jött az esti fürdés, hogy aztán elszenderülve a nap momentumai filmkockaszerűen visszapörögjenek az állom függönyén túlről. A zarándoklatok rendszeres résztvevője, Kocsis Fülöp görögkatolikus érsek-metropolita kérdésünkre elmondta, hogy tizenötödik alkalommal szervezik meg a főként fiatalokat megmozgató gyalogos zarándoklatot. Első alkalommal jóval rövidebb távot tettek meg, akkor Sárospatakról indult a maroknyi csoport, míg az idén 170 kilométer gyaloglást terveztek be. Évről-évre nő a fiatalok érdeklődése a zarándoklat iránt, különböző okból vesznek részt a közös úton.

Folytatás az 5. oldalon

A hasznosításnak a képzelet szabott határt

Szeméttelép-látogatással, öko-kampány tervezésével és számtalan dekoratív és használati kellék létrehozásával telt a székelyhídi Ér Környezetvédelmi Egyesület első, *Ne lazíts, hasznosíts!* elnevezésű Erasmus Plus-programja.

Az egyhetes nemzetközi ifjúsági cserén összesen huszonnégy görög, litván, magyarországi és romániai fiatal vett részt, hogy az újra- és továbbhasznosításról tudjanak meg többet úgy gyakorlatban, mint elméletben. Emellett megtanultak blogolni, online képszerkesztő felületet használni és a létrehozott termékeik lefotózásához szükséges alapszabályokat is elsajátították.

A fejlődés, új ismeretek ellesése mellett a fiatalokat főként az motiválta, hogy környezetvédelemmel kapcsolatos programról volt szó, hiszen az ifjabb generációk igyekeznek a környezetüket tudatosabban alakítani szeméttelgyűjtés szempontjából. Másrészt az angol nyelv gyakorlása és a Románia iránti kíváncsiság is a vezető okok között volt.

Az első két nap főként azzal telt, hogy egymást, a program helyszíneit, a várost megismerjék az érkezetek. Úgynevezett jégtörő játékokat játszottak, bemutatókat tartottak saját hazájuk hulladékgazdálkodásáról, szabályokról és gyakorlatról, de nem utolsó sor-

ban arra is volt alkalmuk, hogy megosszák, ők hogyan értelmezik az újrahasznosítás és a továbbhasznosítás fogalmait.

Összesen öt anyagból dolgoztak a résztvevők a hét során: fém, műanyag, papír, üveg és textil. A szervezők az alapanyagok mellett természetesen igyekeztek minden más szükséges eszközt is biztosítani az alkotási folyamatokhoz, de a fiatalok találmányosságuk is sok helyzetet megoldott. Az anyagok közül a textil minden műhelymunka során megjelent, hiszen sokféle szövésű, alapanyagú és színű ruhadarab kapott új életet. A legnépszerűbb műhelymunka a műanyagból való alkotás volt, hiszen számos formája, színe van, a megfelelő eszközökkel pedig a fiatalok kedvükre formálhatták, illeszthették a palackokat, csomagolóeszközöket. A papírból főként máché módszerrel készült formák születtek, de a gurulóképes autók is meggyőző volt a lehetőségek tárházát illetően. Az üveg újrahasznosítása nem telhetett el néhány kisebb karcolás nélkül, ilyenkor elő-előkerült az egészségügyi csomagból egy kis fertőtlenítő és a ragtapaszok, de rusztikus, elegánsan csillogó ékszerekben vihetők tovább magukkal a résztvevők a munka gyümölcseit.

Folytatás a 3. oldalon

Katedra és köszméteföld

Délelőtt tanít, szabadidejében gazdálkodik az érolaszi Karancsi házaspár

Manapság egyre többen mellékfoglalkozást is felvállalnak a napi nyolcórás munka mellé. Ki némi pluszjövedelemben reménykedve próbálkozik ezzel-azzal, míg mások hobbiként keresnek tartalmas elfoglaltságot maguk és családjuk számára. Érolasziban akad, aki a katedra mögül felállva, zöldellő ligetben teszi hasznossá magát.

2009-et írtak akkoriban. Egy barátja megkereste Karancsi Bélát, hogy egy magyarországi faiskola „ingyen” ad köszmétecsereje-csemetéket, amit majd a majdani termésrel kell kifizetni. Gondolta, ha csak annyi a dolga, hogy előkészítse a talajt és a támasztórendszer kialakítsa, akkor érdemes belevágni. Soha nem tervezte ezt főfoglalkozásnak, csak értelmesen akarta eltölteni a szabad idejét, ugyanis feleségével együtt mindketten pedagógusok. A házigazda a nagykágyai szakközépiskola igazgatója, míg felesége Székelyhídon tanárkodik.

Induláskor többen is voltak, akik kapva-kaptak az ötleten, de rajta kívül végül mindannyian feladták. Ennek oka a talaj nem megfelelő minőségében vagy az elültetett cserje esetleges silányságában keresendő – véli Karancsi. Egy biztos, jelenleg ő az, aki jelentős területen foglalkozik köszmétevel.

Ötven árét (5000 m²) ültetett be a kultúrával. Egy ismerős agronómusbarátjától kért szakszerű szakmai segítséget, három járásba osztották fel a területet. Mintegy ötezer tő cserje ültethető egy hektár területre, a sorok között bő két méter a távolság, míg a tőtávolság 90 centiméter. Már a kiültetést követő évben megmutatkozott a termés, két-három év múlva pedig már elérték a várt hozamot. Mivel a növény nem önhordó, aranyribizskébe van oltva 90 centi magasságban, ezért egy huzalra kötözték fel a termőkoronát. Az első években alakítómetszést végeztek, onnantól pedig csak igazításokat eszközölnek rajta a kevésbé fagymentes februári napokon. A metszéssel azért

Karancsi Béla ezúttal a köszmétecserejét igazgatja

kell igyekezni, mert már márciusban elkezdi virágozni. Ez különös tudományág, teljesen más, mint a szőlő esetében. Nem elég a visszametszést végezni, ritkítani kell az ágakat, mert másként sündisznóformára besűrűsödik olyannyira, hogy nem lehet hozzáférni a bogyókhoz szüretkor. Oda kell figyelni a különböző kórokozók, gombásodások elleni védekezésre is. Feltétlenül fontos elvégezni az őszi és a tavaszi lemosó permetezést. A védekezés szempontjából nagyon fontos a lemetezett ágak elégetése, hogy az ültetvény fertőzését ezáltal is gátolják. Nagy öröme szolgál, hogy az utóbbi időben a természet is jótékonyan besegít a védekezésbe: a nagymértékben elszaporodott katicabogarak és fülbemászók előszeretettel fogyasztják a levéltetűket.

Június elejére a konzervipar számára már feldolgozható a termés, a bogyók édeskissé válásáig még további egy hónapot kell várni – sorolta a teendőket és a várható fej-

leményeket a gazda. Az élelmiszergyártás mellett a gyógyszeripar is feldolgozza, nem csoda, hogy szupergyümölcsként is szokás emlegetni, hisz a vitaminok, ásványi anyagok koncentráltan vannak jelen a termésben. Karancsiék mellett, hogy értékesítik a termés nagyobb részét, saját szükségletre fel is dolgozzák a köszmétét: szörpöt, dzsemet, kompót készítenek belőle, de ingyencsémék számító köszmétepalinkát is főztek már. Ez utóbbi igen drága mulatság, túl sok alapanyag kell hozzá.

Mint minden mezőgazdasági vállalkozásnak Romániában, Karancsinak is a gyümölcs értékesítése jelenti a legnagyobb nehézséget. A legbiztosabb megoldás egy nagybani felvásárlót felkutatni, mert ha csak alacsonyabb áron sikerül is túladnia a bogyókon, de legalább nem marad nyakán a termés. Mostanáig Debrecenben kínálta sikerrel portékáját, az ottaniaknak nagy hűtőház áll rendelkezésükre az árú „várákoztatására”, míg nem a németországi importőrhez kerül feldolgozásra. A köszméte fogyasztásának kultúrája nálunk jóval alacsonyabb, mint a nyugat-európai országokban. Vendéglátónk azt tartaná ideálisnak, ha maga dolgozná fel a leszüretelt termést, akkor jóval nagyobb volna a biztonságérzete afelől, hogy nem rohad a nyakán portékája, ugyanakkor vélhetően nagyobb profitra is szert tehetne.

A tőhozam rekordját is megtudtuk, az érolaszi köszmétecsere hété kilogrammos termés döntötte az eddigi csúcst. Legutóbb négy tonna termést szüreteltek egy év alatt, amit 3-5 lejes kilónkénti áron sikerült értékesíteniük. Amikor nagy a szárazság, bizony meghálálják a kiadós öntözést a tüskésfejük.

Az ültetvény nagyságát nem szándékozik tovább növelni az érmelléki köszmétécsere ember, hisz az értékesítés mellett mostanság a munkaerőhiány is fejlődést okoz, hisz a köszmétécstermesztést nem lehet gépesíteni, a metszést, a betakarítást kézi erővel végzik.

D. Mészáros Elek

Lezajlott a 8. angoltábor

Az Ér Hangja Egyesület az Országos Gyermekektől Szolgálat nagyváradi szervezete és ezáltal az Egyesült Államokbeli Learning Enterprises székelyhídi partnereként idén nyolcadik alkalommal szervezte meg a már szokásos háromhetes angol nyelvtáborát. Az idei táborba a Michigan államban született Alexander Hilton-Watson érkezett a negyven jelentkező angol nyelvtudásának fejlesztésére. A tizenkilenc éves önkéntes munkáját székelyhídi önkéntesek is segítették, hiszen jellemző, hogy évről-évre az egyre fiatalabb korosztály (öt-hétéves gyerekek) alkotja a táborozók többségét. Ezúton is köszönjük Alexandra Miclăuş, Csorba Nikolett, Csorba Roland, Delia Bogdan és Kaszonyi Ákos segítségét, a táborba fektetett idejüket és energiájukat!

a szervezők

Életformájává vált a kertészkedés

Hobbiként kezdte, jelenleg negyven ár fóliasátorban gazdálkodik Csomaközi László

Vajon hogy kerülhet a boltok polcaira a friss, zamatos, roppanos zöldség, mikor mi még a palántáinkat locsolgatjuk?! Szervezéssel, tervezéssel és persze rengeteg szorgalommal. Primőr, azaz korai zöldséget leghatékonyabban termőberendezések segítségével lehet előállítani. A termőberendezések közül a legelterjedtebb a fóliasátor, mely szinte egész évben lehetővé teszi a friss zöldség termesztését. Az érolaszi Csomaközi László néhány éve gondolt egy nagyot és hobbiszinten elkezdte a zöldségtermesztést, majd e kedvtelése életformává vált.

– Milyen indíttatásra kezdték el a zöldségtermesztést?

– Tulajdonképpen a feleségem által csöppentem ebbe a világba. Az anyósoméknak volt fóliasátra és megtetszett a zöldségtermesztés. Eleinte hobbi szinten, munkahely mellett dolgoztunk, mára olyan szintre fejlődött, hogy munkahelyeinket otthagytuk és a nap 24 órájában ezzel foglalkozunk.

– Mekkora területen folyik a gazdálkodás?

– Fóliasátrak körülbelül 30–40 áré területet foglalnak el, kinti kultúra másfél, két hektár van. A fóliasátrak dupla fóliával vannak ellátva, így masszívabb. Megvédi a növényt a természeti károkon kívül, télen a hidegtől, nyáron a melegtől. Ezenkívül minden sátrat termálvízzel fűtünk.

– Milyen növényeket termesztenek?

– Nehéz lenne mind felsorolni. Kezdetben kizárólag zöldséggel foglalkoztunk,

de egy ideje már virágot is termesztünk. Például paprikából korai hegyest, pirosra érő kápiatípust, gogosárfajtát és természetesen csípőst is. Ezeket decemberben vetjük, januárban pikérozunk, márciusban palántoljuk. A paradicsomokkal ugyanez az eljárás. Fóliasátorban van még uborka, paszuly, padlizsán. Idén elkezdtünk epert is termesztetni, egyelőre csak saját célra. Kinti kultúrában többek közt káposztával, karalábéval is foglalkozunk.

A különböző fajtájú zöldségeknek más-más időszakban fejlődnek és teremnek, így nincs időnk unatkozni. Hol palántolunk, hol kacsolunk, hol a szárazakat igazgatjuk hogy szépen fussanak fel a madzagra. A gaz gyorsabban nő, mint

a haszonnövény, így folyamatosan takarítjuk a talajt. Ezeket a munkafolyamatokat nem lehet gépesíteni, ide „kézimunka” kell. A legnagyobb probléma, hogy nem találunk megbízható munkaerőt. Családtaggal és néhány régi ismerőssel dolgozunk. Mivel kevesen vagyunk ekkora területhez, néha megcsúszunk a munkálatokkal.

– A megérett terméssel mi lesz?

– Leginkább a margittai piacra visszük, ott vásárolják fel a viszonteladóink. A hipermarketek megjelenésével vásárlóink száma jelentősen csökkent, ettől függetlenül megmaradt egy stabil réteg, viszonteladók és kis felhasználók, akik kitarthatnak a jó minőség mellett.

Kalló-Nagy Kamilla

Stabil vásárlói rétege van Csomaközi László minőségi zöldségeinek

Családi nap és fogathajtás Kágyán

Tikkasztó hőség, ugyanakkor változatos programok és fergeteges hangulat fogadta mindazokat, akik július 23-án úgy döntöttek, ellátogatnak a nagykágyai sportpályára, ahol negyedik alkalommal rendezték meg a családi napot.

Az elmúlt évek sikereit látva a szervezők úgy döntöttek, hogy a hagyományt folytatni kell. Ezt igazolta az is, hogy a résztvevők már reggel mozgolódni kezdtek a helyszínen. A családok és baráti társaságok felállították az üstöket, a fiatalok készülődtek a focibajnokságra, a gyermekek pedig már alig várták, hogy kézbe vehessék a színes krétákat és megkezdődjön az aszfaltrajz. A nagyobbak biciklis akadályversenyben mérhették össze tudásukat. A hagyományokhoz híven nemcsak az első három helyen végzett versenyző vehette át jól megérdemelt jutalmát, hanem minden résztvevő apró meglepetésekkel gazdagodhatott ezen a napon.

A helyi szervezők – a nagyváradi Zabhegyező Gyermekanimátorok Egyesület tagjaival kiegészülve – mindent megtettek azért, hogy a legkisebbek egy percre se unatkozzanak. A fák árnyékában arcfestés, hajfonás és különböző kézműves foglalkozások várták az érdeklődőket.

A gyerekprogramokkal egy időben a helyi iskola udvarán öt csapat részvételével megkezdődött a kispályás focibajnokság. Idén nemcsak helyi, hanem idegenből érkezett csapatok is (Kereki, Székelyhíd, Adony) összemérhették tudásukat és tűrőképességüket a közel ötven fokra felmelegedett pályán. A nap végén a kupát négy győzelemmel, veretlenül a legtapasztal-

A rendezvény kiemelkedő eseménye az egyre több helyen hagyományá váló fogathajtás volt

tabb és – méltán állíthatjuk – legösszeszköttebb csapat, az Adonyi Ifjak vehette át. A jelképes dobogó második fokára a Másnaposok, míg a harmadikra a Nagykágyai Sistem állhatott fel. A torna gólkirályi címét megszerezve Kaszoni Péter és Koncz Roland szerezte meg, mindketten tizenegy gólt rúgtak az ellenfél kapujába.

A nap folyamán mindenki megtalálhatta a számára legjobb programot. Dél előtt 11 órai kezdettel ünnepi istentiszteletre hívo-gattak a református templom harangjai. Bán Alpár helyi lelképásztor Máté evangéliuma 5. részének 20. verse alapján hirderte az ígét. Prédikációjában kiemelte, hogy mindannyiunknak szüksége van Jézus feddő, ugyanakkor megbocsátó szeretetére. Jó dolog tudni azt, hogy van kihez menekülnünk, van, aki erőt adjon, megszenteljen és az Isten szerinti életben vezessen. Élünk ezzel a lehetőséggel, hiszen csakis Vele állhatnak helyre életünk megromlott kapcsolatai, és egyedül Ő képes megáldani bennünket családunk körében és a közösségben amiben élünk.

Ezzel egy időben, a nagykágyai Pongrácz-birtok területén megkezdődött a nap leglátványosabb és legtöbb nézőt csalogató eseménye, az immár második alkalommal megrendezésre kerülő kettes fogathajtó verseny. A megjelenteket az esemény főszervezője, Rákóczi Lajos üdvözölte, majd a fogatok bemutatása és a verseny következett. A tavalyi sikeres kezdés után jó híre ment a megmérettetésnek és a falunak, így az idei évben négy csapattal több, azaz tizenöt fogat és tizenhat hajtó mérte össze tudását a családi napon. A versenyzők nagy része Bihar megyéből érkezett, de jöttek a magyarországi Sarkadról, Nyírábrányból, Fülöpről és Hajdúböszörményből is. A verseny két próbából állt: akadályhajtásból és az úgynevezett vadászajtásból (időbüntetéses akadályhajtásból). A húsz akadályból álló pályát Hati István és csapata készítette el, akik az országos bajnokságon is hasonló munkát végeznek. A versenyzőknek egy 720 méter hosszú, 188 másodperc alapidejű terepen kellett bizonyítsák rátermettségü-

ket. Délután három órára megszülettek a várva várt eredmények is. Az első versenyszámban, az akadályhajtásban Natalia Fitero diadalmaskodott, 173,35 másodperccel. A második helyet Petru Fitero (175,24), míg a harmadikat Sziki Sándor (176,52), a Hajdúsági Lovas Egyesület versenyzője szerezte meg. A második versenyszám, a vadászajtás legjobbja Petru Fitero, a Tulipán Sportegyesület versenyzője lett. Ő verőhiba nélkül teljesítette a pályát, így 99,53 másodperc alatt ért célba. A második helyen Sziki Sándor (110,66) a harmadikon pedig Natalia Fitero (113,36) végzett.

Pongrácz Vilmos gróf az idei évben is egy kupát ajánlott fel annak a fogathajtónak, aki a legeredményesebbnek bizonyul a különböző versenyszámokban. Sajnos ő nem tudott jelen lenni ezen az eseményen, így a megmérettetés végén a serleget Bersánszki András adta át a két versenyszámban is dobogós helyezést elérő Petru Fiterónak.

A változatos programok közül az idei évben sem maradhatott ki a bográcsfőzés és ládamászás. Idén Szűcs Imre és csapata tudhatta magáénak a legfinomabb bográcsot. Nagy Attila és csapata a második, míg Nagy Csenge és társai a harmadik helyen végeztek ebben a versenyben.

Ahogy hűlt az idő, egyre több család, baráti társaság érkezett a sportpálya területére. Sorra elfogytak az ülőhelyek a sör-sátrak környékén és megteltek az ugrálóvárak önfeledten játszó gyerekekkel. A vidám nap karaokéval és a Bullszerviz éjszakába nyúló szabadterei báljával zárult.

Forró Csaba

A hasznosításnak a képzelet szabott határt

A külföldi résztvevők több zsák szemetet szedtek össze az ökövárosnézés alatt az utcákat járva

Folytatás az 1. oldalról
A hét közepét az Eco Bihar vállalat telephelyének meglátogatása tette színesebbé, de főleg szagabbá. A vállalat szívélyes vendéglátásának köszönhetően a fiatalok testközelből tapasztalhatták a gyűjtő és válogató telephelyen, hogy mennyi szemetet is „termelünk”, és hogy mekkora munkát jelent ennek a megfelelő módon történő gyűjtése, válogatása, tárolása és hasznosítása. A telephely bejárása közben a fiatalok látták, hogyan készül a virágföld, hogyan válogatják a szelektív hulla-

déket, és hogy milyen munkát is jelent, ha a háztartások nem szelektíven szemetelnek, hanem figyelmetlenül dobálják a szemetet oda, ahol épp hely van. A látogatás végén a következő felnővő generáció 24 lelkes tagja ünnepélyes fogadalmat tett, hogy felelősségteljesen fog a szemetgazdálkodásra, a hulladékok gyűjtésére és hasznosítására. A vendégkönyvben mindegyik csapat jelét

Erasmus+

hagyta a hasznos látogatásnak, majd Pásztai Zoltán, az Eco Bihar igazgatójának lelkiismerethez szóló szavaival a tarsolyukban vettek búcsút a telephelytől.

A résztvevők a tudatos hulladéktermelésre és hasznosításra igyekeztek felhívni a figyelmet a projekt utolsó napján is, amikor bemutatták villámcsődület jellegű előadásukat Székelyhíd központjában. A zenei aláfestést és a koreográfiát székelyhídi fiataloknak köszönhetők a szervezők, Antal Cristian, Csorba Roland és Alexandra Miclăuş mun-

Csapatban érvényesült az egyéni kezdeményező-készség

káját dicsérte a rövid, de hangzatos műsor.

Ezt követően a újrahasznosított anyagokból készült játékokkal és kézműveskedéssel szórakoztatták a városi parkban elsétáló gyerekeket a fiatalok. A tejesdobozteke, a szelektív fogócska és társaik teljesen kikapcsolták a gyerekeket, miközben a fiatalok megtanították nekik, milyen szemetet hová kell tenni.

A projekt utolsó délutánján eljött az idő a program méltó lezá-

rására, a postacímek csereberéjére és a tapasztalatok, gondolatok megosztására. Majd a fiatalok kiértékelték a programot és saját teljesítményüket is, ami a megalakított termékeket, a létrejött blogot és az ökokampány lebonyolítását illette, majd a szervezőktől átvehették a kiérdemelt, Európában nemzetközileg elismert YouthPass tanúsítványt, a résztvevőt és a személyes fejlődésüket igazolólandó.

Biró Orsolya

Akit homlokon lehel a nyugtalanság

Öt éve hunyt el Nánási Zoltán legendás történelemtanár és helytörténész

Fél évtizede nincs már közöttünk Nánási Zoltán helytörténész, régész, tanár, közíró, városunk díszpolgára. A *Reggeli újságban* 2005-ben megjelent portré-összeállítás újraközlésével adózunk emlékének.

Nánási Zoltán tanár úr már túl van a hetvenen, de ez nála nem azt jelenti, hogy nyugdíjas éveit tétlenül tölti. Az immár városi rangra emelt nagyközség történeti múltját több mint 350 oldalon taglalva az utóbbi évtizedekben megjelent talán legátfogóbb monográfia szintén az elismert helytörténész-régész munkája. Jelenleg anekdotákat ír, megszakítás nélkül tanított Székelyhídon 1958-tól 1989-ig. Nem véletlen, hogy 2003-ban Székelyhíd város díszpolgári címmel tüntette ki. Otthonában életéről, munkájáról beszélgettünk.

Gyermekévek

A második világháborút megelőző évtizedben köztiszteletben álló családnak számított Nagyváradon a Nánási familia. A négy gyerek közül a nagyobbacskák számára a várad-velencei Templom tér volt maga a paradicsom, a vársánc környékén igazi hősöknek képzelték magukat a fakardos vitézek. A katonavárosi mozi környékén őket kiváltságosként kezelték a városperemi lurkók. A Nánási gyerekeket még inkább irigyelték, az övé-

felemésztettek. A család megélhetését jelentő cukrászdát is el kellett adni, menniük kellett. Az elszegényedés először a Vitéz utcába kergette a családot, majd onnan egyre kintebb a perifériára sodródtak az évek során. A nagyobb gyerekek elszegődtek inasnak, az édesanya piperecikkekkel házalva igyekezett némi pénzre szert tenni. Szegénységi listára kerültek, a városháza segélyt, ételmet és tűzifát utalt ki a nincsteléneknek. Akkoriban nemcsak hangoztatták, de működött is a szociális védőháló – jegyezte meg a múltbeli történeteket mesélve Nánási Zoltán tanár úr.

Árván és elhagyatottan

Alig múlt öt éves, amikor 1940-ben leleceházba vitték, mert édesanyja kórházba került. Szokás volt, hogy az árvaházi gyerekeket kiadták családokhoz, akik ruházat és fizetség fejében gondoskodtak nevelésükről. Így került az akkor még hátulgom-bolós Zoli bácsi, a székelyhídi nagyvecseri hegyen lakó Zádori családhoz. Fél esztendő múltán édesanyja hazakerült a kórházból, de bármennyire erős volt az anyai szeretet és ragaszkodás, a kiújuló betegséget nem tudta legyőzni. Ismét a lelece következett, ahonnan a Magyarországhoz tartozó Kötégánra került, a Gellény családhoz, sanyarú évek következtek. Az alig pár hónaddal rendelkező háromgyermekes nevelőcsaládnak nem volt túl sok, amit a tej-

játszadózott. A dolog persze kitudódott, a verés nem volt elegendő büntetés, a háziasszony bezárta egy üres szobába, ott tartotta étlen-szomjan. Nagyon nekikeseredett, a sarokban szipogva odahaza jártak gondolatai, erősen hiányoztak a testvérei, az édesanyja simogatása, becézése, úgy érezte, egyetlen mosolyáért kimenne a világból. Odakint szakadt az eső, cikáztak a villámok, dörgött, de a honvágy oly erősen rátorított, hogy mire feleszmélt, az ablakon keresztül már rég kimászott, és bőrig ázva egyre jobban zihálva rohant a vasútállomás irányába. Időközben a háziak észrevették eltűnését, és azonnal értesítették a csendőrt, akik a szerelvények között megbújt „szökevény” hamar nyakon csípték. A hüppögő gyermek a csendőrfőnök barátságos szavain, biztató mosolyán felbátorodva feltárta sanyarú sorsát, hogy mennyire vágyik már haza a családjához. A csendőr ráijesztett a nevelőszülőkre, hogy úgy bánjanak továbbra is rosszul vele, hogy az állam tulajdonával tesz ki azt, ami pedig büntető. Az incidenst követően a csendőr közbenjárására egy jómódú családnak került, akiknek nem sokkal azelőtt veszett oda a fiuk a fronton. A mindig fekete ruhában járó nevelőanya elhalmozta szeretetével, igyekezett megtalálni benne meghalt fiát, azt tervezték, hogy örökbe fogadják. Itt jól ment a sora, nap-hosszat csak a hosszú szőrű kuvasszal hempergett, vagy a közeli tavon csónakázott. Lassan a háború a vége felé közeledett, a magyar és német csapatok egyre inkább hátrálni kényszerültek. Ő erről mit sem sejtett, de az édesanyja már látta a fejleményeket, és félt, hogy anya és gyermeke a határ két oldalán reked. Egy napon édesanyja érte jött és viszontagságos körülmények között visszajutottak Nagyváradra. 1944 forró nyara volt akkor.

nult, Kolozsvárra ment egyetemre, 1958-ban friss diplomás történelemtanárként került Székelyhídra.

A kötelező tananyag nem elégítette ki a hivatását megszállottként végző egykori Templom téri fiúcskát. Jó barátságba került Halász József tanító bácsival, aki 1957-ben elsőként alakított múzeumot Székelyhídon. Az idős kutakodó tanító gazdag információkkal látta el Nánásit, akit egyre inkább tűzbe hozott a vidék felszíne alatt megbúvó múlt feltárásának gondolata. Ehhez lelkes támogatókra talált a diákok körében, és megalakították a muzeológuskört. Járták a vidéket, osztályozták, értékelték a feltárt leleteket. Közben a múzeum vezetése a tanár úr öröke lett, egyre több értékes anyag került a gyűjteménybe. Tizennégy tudományos dolgozatot készített kutatásairól, amelyeket publikált is. Kérdésemre, hogy melyik volt az a lelet, amelyikre leginkább büszke, elmondta, hogy egy Érkörtvélyes környéki ásatás során a felszínre került egy kelta, cserépből készült, csizma alakú kultikus tárgy, amelyet egy urna mellett találtak. A csizma az akkori felfogás szerint az urnába helyezett személy hamvainak a túlvilág felé való továbbhaladását hivatott megkönnyíteni. A kelta csizmára a bukaresti régészek is felfigyeltek, sőt még egy angliai professzor is eljött megtekinteni a leletet. A hatvanas évek végén egy nemzetközi tudományos kelta kongresszusra is meghívták a székelyhídi tudós tanárt, de hát akkoriban szinte lehetetlen volt kijutni az országból.

Hetvenen túl is munkálkodva

1990-től az öt évvel későbbi nyugdíjazásáig Érmihályfalván tanárkodott, jelenleg is ott él. Az Érmellék fővárosába nem Székelyhíd iránti hűltensége kergette, sokkal prózaibb oka volt elköltözésének: sógora, Máté Imre költő halála után ő örökölték a mihályfalvi családi házat. A nyughatatlan lélek ott sem bírta a tétlenséget, egy újabb kötetel rukkolt elő, amelyben az Érmellék utolsó polihistorának, dr. Andrassy Ernőnek állított emléket. Zoli bácsinak sikerült megmentenie az Oláh Nándor által készített Andrassy-gipszszobrot, jelenleg is őrzi. Ottjártamkor elmondta, hogy Mihályfalva tavaly leköszönt polgármestere Tordai Imre megígérte, segítséget nyújt, hogy bronzba öntsék az Andrassy-szobrot. A jelenlegi polgármester, Kovács Zoltán még parlamenti képviselő korában megígérte, támogatja az ügyet, csak éppenséggel a végkifejlet várat magára – panasolta a tanár úr (*időközben elkészült a szobor – szerk. megj.*).

Akit egy életre homlokon lehel a belső nyugtalanság, amely szüntelen tenni akarásra kész, így hetvenen túl sem pihenhet. Fél százados emlékek vizébe merített hálót cipel a felszínre, egy élet ficánkoló pillanatait. Miközben a tanár úr tollat ragad, a régi arcok felsejlenek, a mondatok, a gesztusok, egy kacaj röppen át a valóságon túlról. Anekdotákat ír mostanság székelyhídi eseményekről, ottani emberekről. Már közel fél százat megírt, még tucatnyi kavargó a mélyben, ahol valóság és képzelet teszi széppé az emlékezést, egy hosszú életpálya hozadékaként keresve az immár megfoghatatlant.

D. Mészáros Elek

Reggeli újság, 2005. március 9.

Nánási Zoltán jó kapcsolatot ápolt az Érmellék nagy triójának két másik tagjával, sógorával, Máté Imre költővel és dr. Andrassy Ernő polihistorral, akiről könyvet is írt

ké volt a mozival szemközti cukrászda, ahova filmvetítés után gyakran betértek a szerelmes párocskák, a magányos, szerelmre vágyó lányok is arrafelé enyelegettek egy-egy ingyensüti reményében. De a család legkisebb sarja, Zoltán minderről semmit sem tudott, az emlékek rostáján messzire hullt minden, a csipetnyi öntudatra ébredés rövid idejét töltötte e békés, biztonságot jelentő polgári családban, amit egyszerűen csak úgy hívunk, otthon. Aminek igazi értéke annak megszűnésével válik teljességgel nyilvánvalóvá. Még rövidnadrágba sem bújtatták Zoltánt, a mama, a papa szavak alig váltották fel a gyermeki gügyögést, amikor az édesapa meghalt. A legkisebb gyermek másfél éves volt ekkor. Amint ez történni szokott, a baj nem járt egyedül, az édesanya súlyosan megbetegedett, a gyerekek nevelése, az orvosi ellátás, a gyógyszerek sok pénzt

be aprítson, és nem is a szeretet hajtotta őket, mikor magukhoz vették a legénykét, sokkal inkább pénzforrásnak tekintették. Zoli bácsi, bár gyakran munkára fogták, a négy osztályt sikeresen elvégezte, mert ez az volt, hamar felfogta az ákombákomokat. De mint a többi gyerekben, a virgonckodás benne is megvolt, talán még egy kötönyivel több is a kelletnél. Ha más csintalankodás nem jutott eszébe, a varrodobozból elcsente a háziasszony féltett gombjait és elpiculázgatta a falusi gyerekekkel. A mesébéli mostoha hasonmása volt Gellényné – emlékezett vissza a tanár úr, semmilyen csintalankodást nem hagyott megtorlás nélkül, míg a család fő sokkal szelídebb volt nejenél, de az aszszonnyal szemben neki sem volt apelláta. Megegett egyszer, hogy a kis Zoltán felügyeletére bízott tehének belementek a vetésbe, miközben ő társaival a közelben

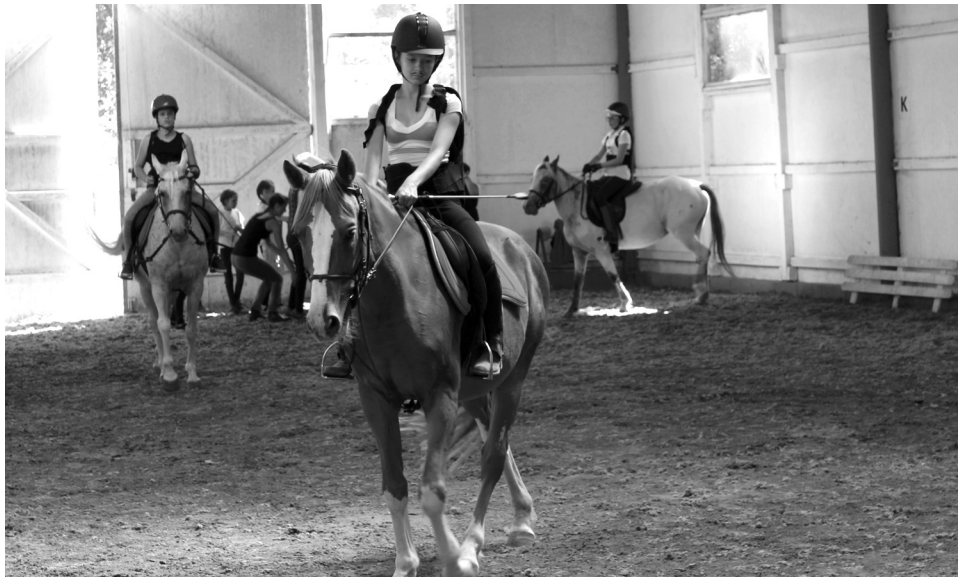
Népszerű a köbölküti lovastábor

Festői táj, barátságos környezet, szép és okos lovak, valamint jól képzett oktató várta azokat a fiatalokat, akik augusztus első hetében ellátogattak az érköbölküti lovastáborba.

A ló és az ember már évezredek óta kötődik egymáshoz. Nyugodtan mondhatjuk, hogy az idők során elválaszthatatlan kapcsolat alakult ki közöttük. A ló teherbírása, sokoldalú munkavégzése, szeretete, hűsége miatt válhatott az ember egyik leghűségesebb társává a történelem folyamán.

Emiatt is vállalkozott az érköbölküti Rákóczi család arra, hogy lovastáborok szervezésével igyekezzenek közelebb hozni, megismertetni, megszerettetni a lovat és a lovaglást az arra vágyókkal.

Rákóczi Lajos, a Tulipán Egyesület elnöke, a Lovasiskola alapítója elmondta, hogy a Bihar megyei fogathajtókat már több mint tíz éve sikerült hivatalos formában összefogniuk, azóta számtalan versenyt szerveztek, ilyen módon nagyban megnőtt a megye ázsiója a lovassporton belül. A lovasiskola négy éve debütált, külön működik a Tulipán Egyesülettől. Tábor harmadik éve szerveznek fiatalok számára. A nyitó évben egy alkalommal okították a gyermekeket, mostanra annyira megnőtt az érdeklődés iránta, hogy idén már négy tábor is szerveznek. Egy-egy tábor öt napot tart, ez idő alatt az alapismereteket el lehet sajátítani. Ezenkívül a táborok között-

Folyik a munka, ló és lovas teljes összhangban

ti időszakokban bárki jöhet a lovasiskolába, akár csak néhány órára is nyeregbe ülhet – tudtuk meg Ádám Andrea lovasoktatótól, aki három éve települt át Budapestről Érköbölkútra. A lovastáborba nyolcéves kortól várják gyermekeket, mert bizonyos fizikai erőnlétre szükség van a pacik irányításához. Négy iskolával folyik a tanulás, ennyit tud felügyelni egy időben az oktató. Első nap a lovakkal való ismerkedéssel indul, megtanulják a le-, illetve felnyergelésnek a módját. Ami nagyon fontos, mindezeket megelőzően egy

elméleti balesetvédelmi ismertetőt is tartanak. A lovak előzetes felkészítésére is ügyelnek, napokkal táborkezdés előtt „munkára” fogják őket. Az augusztus eleji táborozás során a napi programok összeállításánál figyelembe vették a már-már kibíratatlan hőséget is. Éppen ezért délelőtt nyolctól már elkezdődött az intenzív oktatás, ekkor még ló és lovasa optimális körülmények között tudott egymásra figyelni. A lovaglás, az állatok ápolása mellett jutott idő kocskázásra is a közeli tóhoz. Olyan közös tevékenységeket is beiktat-

tak, amelyek révén egymással is jobban megismerkedtek a táborlakók.

Mivel a lovaglás nem egy tömegsport, ezért a tábor létszáma korlátozott. Minden turnusban tíz gyerek ismerkedhet meg a lovak szokásaival, gondozásával és a lovaglás alapjaival.

A tábor népszerűségét mutatja, hogy sokan visszatérő résztvevői ezeknek az alkalomoknak. A legtöbben Nagyváradról, Margittáról és a környékbeli településekről jönnek, de nem ritkák a külföldről Köbölkútra látogató vendégek sem.

Lassan hagyománnyá válik, hogy a táborok egy lovasszínházi előadással zárulnak. A *János vitéz* és a *Csodaszarvas* után az idén Rózsa Sándor elfogásának a történetét adták elő *A betyár bukása* címmel. A forgatókönyv az egyik táborozó, Tóth-Gardó Sarolta érdeme, aki „lovakra” írta a történetet. A táborzáróra a szülők is megérkeztek, tapssal jutalmazták a gyermekek előadását. A szervezők pedig emléklappal köszönték meg a fiatalok részvételét.

A közel egyhetes tábor gyorsan véget ért, de a lovak és a lovaglás szeretete megmarad az év többi részében is. Ez pedig arra ösztönzi a táborozókat, hogy a következő évben is részt vegyenek ezeken az alkalomokon, újra találkozhasson ló és lovas, és együtt ügethessenek a köbölküti lovasiskola homokján, új dolgokat tanulva és fejlesztve a már meglévő tudást.

D. M. E., F. Cs.

Egyre imádkozóbb lelkiületűek a fiatalok

Az Érmelléken is áthaladtak a Máriapócsra igyekvő görögkatolikus zarándokok

Folytatás az 1. oldalról

Vannak, aki életük további mikéntjére keresik a választ, megtisztulásért, az imádkozó lelkiület erősítéséért vagy egyszerűen a továbbtanulás sikeréért vállalkoztak a hatnapos testi-lelki erőpróbarára. A metropolita úgy véli, hogy míg az első alkalmon több volt a fiatalos, játékos tevékenység, addig mostanra átvesz a hangsúly az imádkozó lelkiületre, amit egyre inkább igényelnek a résztvevők. Szólt a nyakunkon lévő migránsválságról is, ami szintén indokolja a keresztyén értékekre való nevelést. A keresztyénység kigúnyolása a kétezres éves európai kultúrát alapjaiban rengeti meg – fogalmazott az egyházi elöljáró, aki a jelenlegi zűrzavar végkifejletét nem látja előre. Annyit bizonyosnak vél, ha Krisztusra tekintünk, akkor megtanulunk Péterhez hasonlóan vízen járni, a felszínen maradunk.

Dr. Seszták István főhelynök atya a szervezésről szólva elmondta, hogy bár kissé több előkészülettel járt a mosta-

Együtt imádkozott, énekelt, gyalogolt a fiatalokkal és az ételosztásnál is segédkezett Béres Csaba

Az esti fórum résztvevői bitről, kitartásról, szorgalomról, hálaadásról érkeztek

ni az eddigiekhez képest, de a nagyszerű fogadtatás miatt megérte átlépniük az országhatárt. Fontosnak tartotta kiemelni, hogy bár van egy mindenkor forgatókönyve ezeknek a zarándoklatoknak, de arra nagyon ügyelnek, hogy ne váljon mindez sablonossá. Útközben a gyaloglókhoz csatlakozott Szocska Ábel atya, a nyíregyházi egyházmegye apostoli kormányzója, aki kiemelte annak a lelki többletnek és kegyelemnek a jelentőségét, amit a résztvevők nyernek egy ilyen gyalogos zarándoklat során.

Szerdán érkeztek meg Hegyközszentmiklós érintésével Nagykagyára, ahol egy röppenésnyi pihenő és a helybeliek által felajánlott ebéd elfogyasztása után, már folytatták is útjukat Csokalyra, ahol a görög katolikus templomba is ellátogattak, majd pedig Székelyhíd felé vették az irányt. Béres Csaba, a város polgármestere Szentjóbttól Székelyhídig maga is beállt a zarándokok sorába,

mintegy huszonegy kilométeren át együtt imádkozott, énekelt, gyalogolt a résztvevőkkel. A város strandjára érkező csoportot Bőjte Csaba ferences rendi szerzetes fogadta, ahol egy tartalmas nap és este során számos előadás, tanítás révén az igazi zarándoklat végcéljára – ami nem Máriapócs – a Mindenhatóra irányították a figyelmet. A szerzetes a zarándoklat jelentőségét abban látja, hogy általa jobban megismerjük önmagunkat, a hosszú gyaloglás során felszínre törnek hibáink, gyarlóságaink, de ugyanakkor a bennünk lévő erények is. A legfontosabb mégis az, hogy önmagunk és egymás megismerésén túl, Istenhez kerüljünk közelebb – összegzett Csaba testvér. A helyi Zajgó Néptánccsoport, valamint a nagyszalontai gyermekotthon lakói tánccal, színpadi játékkal kedveskedtek a vendégeknek.

Az est folyamán biznyságtévő, tanító, lélekerősítő célzatú fórumon Kiss Norbert ferences rendi öregdiák moderátora segédlete mellett Bőjte Csaba, Kocsis Fülöp és Nagy Tímea kétszeres olimpiai bajnok párbajtőrívó hitről, kitartásról a célok eléréséről beszélgettek.

Másnap, csütörtökön indultak tovább a zarándokok, néhány érmelléki település érintésével átlépték az országhatárt. Magukkal vitték a Partiumban élők szeretetét, míg ők hitet, követendő példát hintettek, amerre jártak.

D. M. E.

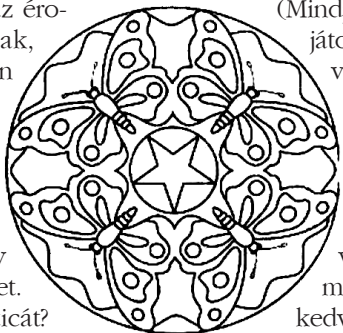

A Zajgó néptánccsoport fellépett a zarándokok tiszteletére

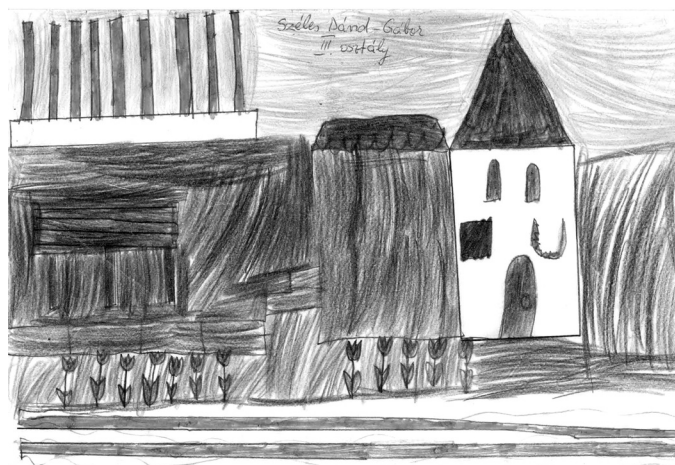
Sziasztok Pajtikák!

Remélem jól érzitek magatokat. je átnézni és felújítani a „fegyver-Tombol a nyár, tombol a vakáció... Köszönöm az érolaszi pajtikáimnak, hogy a vakációban sem feledkeztek meg rólam: fogalmazásokat, rajzokat kaptam tőlük. Cserébe én is küldök nektek egy nagyon szép verset. Ti szeretitek Katicát? Igazság szerint egy szép katicás mandalát is szerettem volna küldeni, de csak pillangókat találtam. Az is szép, és repül! Na de pajtikáim, augusztus van, következnek szeptember, ami tudjátok, mit jelent? SULLI! Tudom, hogy alig várjátok, hogy a barátokkal, barátokkal, no meg a tanító nénivel találkozzatok! No de a lecke, a tanulás... ezt inkább hagyjuk! Az igazság az, hogy ide-

je átnézni és felújítani a „fegyvertárat”, kihegyezni a ceruzákat. (Mindjárt ki is próbálhatjátok a mandalán. Kíváncsi vagyok, hogyan sikerül!) A suliig még van néhány hetetek. Addig is pihenjétek, játsszatok, de olvassatok is verset, mesét, kinek mi a kedvence. Annak is nagyon örülnék, ha elküldnétek nekem a fotókat, amiket a nyári vakációs kirándulásokon, nyaralásokon készítettetek. (Cím: .....) Kérjétek meg szüleiteket, nagyobb testót, ha nem boldogultok. Feltétlenül érdekel az is, hogy hol, mikor készült a fotó.) Élvezétek tovább a nyarat, a vakációt! Szeptemberben találkozunk! Csupp mindenkinek!

Köpe

Széles Dávid-Gábor (III. o.)

Smid Alexandra (I. o.)

Érolaszi, az én falum

Érolaszi Székelyhíd mellett fekszik. Két tavunk is van, az Olaszi-tó és a Védi-tó. Nem sokan dicsekedhetnek ezzel. Egy nagyon szép, régi templomunk is van, a templomkertben gyönyörű szép virágok, és padok is, hogy ott üldögélhesünk és beszélgethessünk. Kápolnánk is van az erdő közelében. A kultúrházunkat hamarosan fel fogják újítani. Boltunk is van, ahol minden szükségeset megvásárolhatunk. Én azért szeretek itt lakni, mert itt vannak a barátaim, a rokonaim, a szüleim. A rendezvények közül a legjobban a családi napok tetszenek, mert akkor sok család összegyűl és együtt ünnepel.

Barta Dominik-Imre
(III. o., Érolaszi)

Szülőfalum

Az én szülőfalum Érolaszi. Közel van Székelyhídhoz. A faluban sok állatot tartanak az emberek, amiknek a kertekben és a falu határában termelik meg a takarmányt. Mindenki sokat dolgozik itt. Mi, gyerekek, legtöbbet iskolába járunk. Van egy templomunk is. Karácsonykor a gyerekek szavalnak, énekelünk, a pap bácsi istentiszteletet tart. Én azért szeretek itt lakni, mert itt vannak a szüleim, a barátaim, itt járok iskolába – minden ideköt.

Kópis Ervin (III. o., Érolaszi)

Katica

Derecsery László

– Kis katica, merre jársz,
égen-földön merre szállsz?
Merre viszed bét pettyedet?
Hadd repüljek távol veled!
– Ég, föld között repít szárnyam,
virágok kelybe az ágyam.
Szárny nélkül te hogy' repülnél?
Hét petty nélkül is örülnél?
– Kis katica, repülj messze
szép, távoli, új egekre!
Szárny nélkül én nem követlek,
bét petty nélkül nem vezetlek.
– Kis katica! Merre jársz?
Égen-földön merre szállsz?

Az én falum

Az én falum nagyon szép. Sok szép ház van itt és sok ember él a faluban. Van templomunk, itt a régi községháza, két tavunk, orvosi rendelőnk és iskolánk is van. Az érolaszi iskolába harmincegy gyerek jár, köztük én is. Nagyon szeretek itt lenni. Sokat tanulunk és rengeteg barátom van.

Széles Dávid (III. o., Érolaszi)

Daróczy Zsanett (előkészítő o.)

Kovács Ádám (I. o.)

Erdei Csenge Virág (előkészítő o.)

Pap Ottó (III. o.)

Nyilas Kristóf (II. o.)

Barta Dominik Imre (III. o.)

Gödér Mónika tanító néni az első és a második osztályos gyermekek társaságában

Nagy Melánia az előkészítő és a harmadikos diákokkal

Komolyság, vigasság napja

Negyedszázadnyi hallgatás után megszólalt a csokalyi templom orgonája

Verőfényes napsütés és harangszó invitálta a helyi református templomba látogatókat július 9-én, vasárnap a csokalyi családi nap délelőttjén. A rendezvény ünnepi istentisztelettel vette kezdetét, amin Rákosi Jenő, az érmeleki egyházmegye esperese hirdette az ígét. Kiemelte: e szét-szórt világban biztos pontot kell hogy nyújtson a templom, mint annak idején a zsidóknak a sirtófal. Örömrre ad okot az aratni való kalászkok látványa, a szórakozásra alkalmas családi nap vagy a közel negyed évszázadnyi némaságot követően újból megszólaló templomi orgona. Jakó Sándor Csokalyon beszoigáló, jankafalvi lelkipásztor ismertette röviden az orgona múltját, majd felkérte Kovács Tibor kolozsvári orgonapítót, hogy meséljen a hangszer felújításáról. A szakember elmondta, ez volt eddigi munkásságának egyik legnagyobb kihívása, a zeneszerszám nagyon rossz állapotban került kezei közé. Több mint nyolc hónapos javítás után használható állapotba tudta hozni, s bár vannak még apróbb munkálatok, de az orgona szól. Ezt bizonyítván az istentiszteletet követően Mozart-, Fisher- és Pachelbel-darabokkal prezentálta a felújított orgonát a megjelenteknek.

Az aprócska gyermekek ügyesen szerepeltek

Az ünnepség a Fényes Elek-emlékparkban folytatódott, ahol beszédet mondott Béres Csaba, Székelyhíd polgármestere, valamint Cseke Attila Bihar megyei szenátor, aki kiemelte: egy kis település is tud nagy embereket adni a világnak. Ezt követően politikusok, iskolai vezetők valamint a Magyar Statisztikai Társaság jelen lévő tagjai megkoszorúzták a magyar közgazdasági statisztika megeremtójének szobrát.

Eközben lovasfogatok sorakoztak, hogy körbejárják Csokaly utcáit a vendégekkel. Majd a sportpályára érkeztek, ahol kezdődött

a fogathajtóverseny. Tizennégy hajtó tizenöt fogattal versenyzett a foci pályán kialakított akadálypályán. Az akadályhajtás végeredménye: 1. Petru Fitero (Tulipán SK), 2. Lévai Zsombor (Szalárd), 3. Sziki Sándor (Hodos); a vadászajtás eredménye: 2. Sziki Sándor, 2. Lévai Zsombor, 3. Kesztyűs Gábor (Sarkad); póni-fogatoknál: 1. Jakó Csaba, 2. Jakó Tímea (Hajdúsági Lovasklub). Ez idő alatt hét csapat mérte össze főzőtudományát. A legfinomabb étket a Mesterek állították elő. Később rövid bemutatót tartottak a Pusztai Farkasok Hagyomány-

őrző Íjászegyesület íjásza, őket követte Todoszi László és Kiss Attila erősemer-bemutatója. Mázsás súlyú fémgolyókat, vasbőröndöt, traktorgumiabroncsot emeltek, cipeltek, forgattak játszi könnyedséggel. A helyi óvodások és iskolások a színpadon rendezték meg énekes-táncos előadásukkal a közönséget, majd a székelyhídi Zajgó néptáncscsoport „kiscsoportja” népi gyermekjátékokat és ugróst, a nagyok mezősegi táncokat roptak. Főrián Andrea stand-up műfajban tett próbálkozást, Arany János Családi kör költeményének „csokalyosított” változatát adta elő. Írországi fiatalok vendégeskednek minden évben a faluban, így most ők is megcsillogtatták énekesi tehetségüket. Tivadar József szintetizátoros kíséretével mutatkozott be négy csokalyi tehetséges fiatal, Hanna, Laura, Daiana és Kriszti főként Republic-slagerekkel álltak színpadra. Az Enemy Dance Family rendhagyó hiphop táncelőadását a székelyhídi heavy metal banda, a Blind Mirror kísérte. Az est további hangulatát kívánta megalkotni közismert slágerek előadásával Sarkadi Antal, majd színre lépett a Dreamers együttes. Végezetül nem maradt más hátra, csak az éjszakába nyúló szabadtéri bál.

Kalló-Nagy Kamilla

Hosszú idő után ismét orgonakísérettel énekelhetnek a csokalyi istenbázában

Érolasziban ismét lesz közösségi tér

Folytatás az 1. oldalról
Az 1989-es változásokot követően a Bónis család visszaigényelte az egykori juszt, értelem szerűen magát a kultúrházat is. Az épület visszaszerzését követően az önkormányzat lépéseket tett annak megvásárlására, de az örökösökkel többszöri próbálkozást követően sem sikerült dűlőre jutniuk: a bejárati ajtóra lakat került. Teltek-múltak az évek, a kihasználatlanul állt épület enyészetnek indult, a környékét felverte a gaz, a faluközpont csúfjává vált.

Béres Csaba, Székelyhíd polgármestere örömmel újságolta lapunknak, hogy végre sikerült megegyezni az örökösökkel. Így megvásárolták az épülethez tartozó közel kéthektáros területet, illetve az előtte lévő térséget, amit „körülzaladóként” emlegetnek a helyiek, valamint az iskolaépület alatti parcellát – ami szintén Bónis-birtok.

A végső döntés értelmében az önkormányzat finanszírozta a vásárlást, de az ügylet lebonyolítását az érolasi református egyházközség végezte, amelynek tulajdonába került az ingatlan a fentebb említett földterületek egy részével együtt. A felújítási munkálatok költsége a helyi egyházközségre hárul, amit önrőből, testvéregyházak támogatásával, valamint pályázatok révén fognak megoldani.

Jó gazda módjára a helyiek már neki is láttak az ingatlan körüli bozót eltakarításához. Futó Ferenc lelkipásztor sem volt rest munkaruhába bújni, és jó példát mutatva híveinek, fűkaszával irtotta a gyomot. A tiszteletes elmondta, hogy bár az ingatlan az egyház tulajdonát képezi a mögötte és az előtte húzóódó, illetve még egy további beltelekkel együtt, de a felújítást követően ismét kultúrházként fogják működtetni. Maga az épület egy nagyteremből, több kisebb helyiségből áll, valamint az alatta húzóódó pincerészből.

D. Mészáros Elek

A székelyhídi rendőrség felhívása a lakossághoz az anyagi javak és értéktárgyak strandi lopásának megelőzése érdekében

A strandi lopások megelőzése érdekében ajánljuk:

- amikor a strandon, illetve a medencében tartózkodnak, a személyes holmijukra folyamatosan figyeljenek;
- ne veszítsék szem elől a takarójukat vagy azt a padot, illetve azt a helyet, ahol a személyes dolgait elhelyezték;
- ne hagyjanak szem előtt értéktárgyakat, ékszert, telefont, pénzt stb.;
- soha, semmilyen körülmények között ne adjanak információt idegeneknek arról, hogy mennyi időt töltenek a strandon, hol vannak elszállásolva, hol parkol az autójuk stb.;
- kérjék a strand személyzetének segítségét azzal kapcsolatban, hogy hol és hogyan tárolhatják értéktárgyaikat biztonságos körülmények között;
- ha bármilyen személy- vagy társadalomellenes cselekmény áldozataivá válnak, értesítsék a rendőrséget a 0769-337103-as telefonszámon vagy hívják a 112-es sürgősségi számot.

A székelyhídi rendőrség felhívása a lakossághoz a lakásfosztogatások és kerti lopások megelőzése érdekében

- amikor elindulnak hazulról, győződjenek meg arról, hogy a lakásajtó be van-e zárva kulccsal vagy lakattal;
- ha hosszabb időre utaznak el, akkor a lakást bízzák rá egy barátira vagy szomszédra;
- ne engedjenek be a lakásukba idegeneket vagy olyan személyeket, akik különböző javakat akarnak eladni önöknek, illetve olyan személyeket, akik deviánsan viselkednek;
- ismeretleneknek ne adjanak információkat arról, hogy hol őrzik a pénzüket, értékeiket;
- ha valakinek készpénzzel fizetnek, ne engedjék, hogy az illető láthassa, hogy hol tartják a pénzüket;
- tanítsák meg a gyermekeiknek, hogy ismeretleneknek ne beszéljenek az otthon tartott értékekről, ne álljanak szóba idegenekkel és ne engedjenek be a lakásba olyan személyeket, akiket nem ismernek;
- ha a zöldsészes vagy gyümölcsös kertjük nem a lakás közelében van, akkor biztosítsák a kert őrzését, elsősorban kora reggel és sötétedéskor; a kertek őrzését a kertszomszédok együtt is megszervezhetik, váltásban;
- ha ismeretleneket látnak a kertek környékén ólálkodni vagy olyan személyt, akiről tudják, hogy nincs ott tulajdona, akkor értesítsék a rendőrséget;
- ha bármilyen bűncselekmény áldozataivá válnak, értesítsék a rendőrséget a 0769-337103-as telefonszámon vagy hívják a 112-es sürgősségi számot.

Dolgozik, hogy ne legyen munkája

A marosvásárhelyi születésű Bacsó Erika 2011-től iskolapszichológus Székelyhídon

A marosvásárhelyi születésű Bacsó Erika, a Petőfi Sándor Elméleti Líceum iskolapszichológusa a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem szociálpedagógia szakán tanult, ahol véleménye szerint nagyon alapos és használható útravalóval tarisznyálták fel.

– **Miért választotta ezt a pályát?**

– Már az egyetemi tanulmányok elkezdésekor gyerekekkel foglalkoztam, óvónőként is dolgoztam és játszótérrel, gyermektáncszót vezettem. Tudtam, hogy a mozgás és a gyermek értelmi fejlődése között kimutatható, erős összefüggés van. Valahonnan innen indultam a továbbtanulási út választásában, majd az egyetemen új utakkal, lehetőségekkel ismerkedtem meg, és a prevenciós munka is nagy szerepet kapott a mozgásfejlesztés mellett.

– **Mióta dolgozik a Petőfi Sándor Elméleti Líceumban? Hogyan került ebbe az iskolába?**

– 2008-ban vizsgáztam sikeresen, és foglaltam el címzetesként a katedrát, amikor még az iskolapszichológusi katedra a líceumhoz tartozott. Akkor, mivel gyermeknevelési szabadságon voltam, nem kezdtem el a munkát, mivel időközben megszületett a második kislányom. Azelőtt logopédusként dolgoztam sajátos nevelési igényű gyerekekkel, és nekik köszönhetően szembesültem vele, hogy nem igazán tudom azt a tudást és tapasztalatot felhasználni, amelyet a képzésem során megszereztem (és megszerettem). 2011-ben kezdtem tulajdonképpen az iskolapszichológusi munkát, és elkezdtem kialakítani, felépíteni azt a rendszert, amelyben a mai napig dolgozom. Az adminisztráció szele változtatott egyet s mást a keretfeltételeken, így már nem az iskola adminisztratív és szakmai hatáskörébe tartozunk, mivel 2012-ben a Megyei Nevelésügyi Erőforrás- és Tanácsadóköz-

pont (CJRAE) átvette felettünk az irányítást. A gyakorlatban nem sok minden változott, a központ az iskolai kabineteket kihelyezett munkapontokként kezeli, szakmailag is irányítja a munkát, ezáltal a megye összes iskolapszichológusa egyazon tanári közösség tagja, külön tartott tanári ülésekkel. Az iskola ebből gyakorlatilag nem észlel semmit, azt leszámítva, hogy nem az iskola anyagi kereteit terheli a fizetésem, tehát a munkámnak csak haszonélvezője. A beosztásom szerinti hivatalos funkcióm a „tanácsadó pszichológus-tanácsadónak”, de én a nevelési tanácsadó megnevezést használom szívesebben, ez van a kabinet ajtajára is kiírva.

– **Milyen a munkabeosztása? Hogyan szervezi meg a fogadóórát?**

– Mondhatom, hogy a munkaidőm megszervezésében viszonylag könnyű dolgom van. A néhány tanítási órát leszámítva a munkaidőmet én osztom be, és teljes mértékben alkalmazkodni tudok a látogatóim igényeihez, akiknek fogadása előzetes egyeztetés alapján történik. Diákok főleg szünetben kérnek időpontot, szülők inkább telefonon vagy az osztályfőnök közbenjárásával. A pedagóguskollégákkal könnyen tudunk egyeztetni. Kisebbségi problémák akadnak a kisiskolások tanácsadásának megoldásában, mivel az iskola szerteágazó épületrendszer, és nem minden épületben hozzáférhető egy csendes beszélgetésre alkalmas hely. Így a kisiskolások tanácsadását körülményesebb megoldani, de mindez csak szervezés kérdése. Ugyanakkor problémát jelent a kisebb-nagyobb csoportokkal való munka, mivel a kabinet túl szűkös, három-négy embernél több befogadására alkalmatlan.

– **Milyen problémákban segít és hogyan teszi ezt? Melyek a leggyakoribb problémák, amelyekkel Önhöz fordulnak?**

– Azt tudni kell, hogy a nevelési tanácsadó nem alkalmas akut, pszichiátriai típusú problémák vagy hosszantartó terápiás segítség nyújtására. Amennyiben ilyen problémát észlelek, szakemberhez irányítom a segítséget kérőt. Többnyire iskolai alkalmazkodási problémák, tanulási akadályok, érzelmi elakadások, viselkedési problémák, családban kialakult problémahelyzetek, kapcsolati problémák azok, amelyekkel a diákok hozzám fordulnak. A tanácsadási folyamatnak van egy protokollja, amelyet alkalmaznom kell minden esetre, és ezen belül jelöljük ki a hozzám forduló gyerekekkel együtt az elérendő célokat. A legjobb segítség a „képessé tevés”, amikor a tanácsadó csak támpontokat, mankót nyújt, de a gyerek maga oldja meg a problémát, és a használt megoldási modellrel máskor is tudja alkalmazni. Szerencsére a munkám során elég sok az ilyen sikeres együtt dolgozás, amit köve-

Az iskolapszichológus ajtaja mindig nyitva áll a tanintézet diákjai előtt

tően többé már nincs szükség tanácsadóra. Paradox helyzet, de azért dolgozom, hogy ne legyen munkám...

– **Mennyire igényelt az Ön által nyújtott tanácsadás, segítség a gyerekek körében? Milyen arányban jelentkeznek önként a beszélgetésre?**

– A legjobb beszélgetőpartner az, aki önként jön. Annak már eléggé fáj, ahhoz, hogy félretegye az előítéleteit, a félelmét, azt, hogy mit mondanak mások. Velük a fejlődés is látványos. Szerencsére elég sokan vannak, különösen a kiskamaszok és a serdülők közül, akik önszántukból jönnek be hozzám. Meggyőződésem viszont, hogy vannak olyan diákok itt az iskolában, akik – bár nehéz időszakokon mennek keresztül – küzdenek az élettel, mégsem keresnek fel. Ilyenkor, ha az osztályfőnök észreveszi a problémát és nyitott (megjegyzem, ilyen a nagy többség), akkor közvetve próbálunk segíteni.

– **Milyen korosztályok fordulnak Önhöz leggyakrabban?**

– Önként leginkább a líceumba járók fordulnak hozzám, ami normális jelenség, hiszen ők vannak olyan érettségi szinten, hogy felismerik a problémát és azt is, hogy nem boldogulnak egyedül. Kisebbségi ráhatásra a gimnazista korosztály is szívesen részt a foglalkozásokon. A kisiskolások gyerekek mindig valamilyen külső ráhatásra érkeznek vagy szülő vagy tanító javaslatára, akár kíséretében, többnyire azal a kialakított meggyőződéssel, hogy vele valami nagyon nagy baj van, hogy ide kellett jönnie. Ezt persze néhány alkalom után másképp gondolja, ahogy a bizalmi kapcsolat kialakult, a szorongás feloldódik. Ekkor lehet nekifogni a tényleges munkának.

– **Meddig követi nyomon a diákok fejlődését a probléma megoldásának folyamatában?**

– Hogy meddig követem nyomon, azt a gyerek, illetve a problémája dönti el. Van, akinek elég egyetlen beszélgetés, és van akivel terápiás folyamatba kezdünk, amelynek része az utánkötés is. Minden esetben szólok a diákoknak, hogy az ajtó bármikor nyitva áll, de akár személyes üzenetekben is küldhetek visszajelzést, és ezt gyakran meg is teszik. Tulajdonképpen, amíg a diák az iskolánkba jár, akárvá-akaratlan nyomon követem, hiszen egy szünetben történő rövid beszélgetés is képet ad a diák helyzetéről. Néhányukkal azonban hosszabb terápiát követően az iskola befejezése után is kapcsolatban maradunk.

– **Mit gondol, milyen az iskolapszichológusok helyzete a megyében?**

– Az elmúlt évek során nagyon sokat változott jó irányba az iskolapszichológusok megítélése a környezetünkben. Az emberek kezdték megszokni, hogy vagyunk, megérteni, hogy mit dolgozunk. A megítélés jó, a szakmaiság itt, a megyében, rendben van, és megfelelő a szakmai felügyelet is. Összességében véve jó a helyzetünk, ha a túlterheltséget nem vesszük figyelembe. De ez nem megyei jellegű probléma, hanem országos szintű. Igazán hatékony munkát egy iskolapszichológus egy kb. 400 fős intézményben tudna kifejteni. Ehhez képest 800-as létszám alatt nem engedélyeznek tanácsadói kabinetet. A székelyhídi líceum diákjainak száma meghaladja az 1300-at, és sajnos az egyetlen segítő típusú szakember az iskolapszichológus. A hatékony munkához szükség lenne logopédusra, fejlesztő pedagógusokra, szociális munkásra. Így megvalósulhatna az az együttműködés, amelynek rendszerében minden problémás gyermek szakszerű segítséget kapna, az ő egyéni problémájára szabva.

Szamos Mariann

